

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 08/09/2021 10:49
Sayı: E-120.07-
GID 0872735
soi

Sayı : E-54045643-610-2080876

Konu : Soru Önergesi (7/46987)

7/
46987 GK 178

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 18.06.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.830270 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Van Milletvekili Sayın Muazzez ORHAN IŞIK'a ait 7/46987 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek: Cevabi Görüş 7/46987 (4 Sayfa)

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**VAN MİLLETVEKİLİ SAYIN MUAZZEZ ORHAN IŞIK'A AİT 7/46987 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımızca, su kaynaklarının korunması için Ülkemizdeki kuraklık zararlarını asgariye indirebilmek amacıyla kuraklık öncesi, esnası ve sonrasında alınabilecek tedbirleri belirlemek ve ilgili Kamu Kuruluşlarını yönlendirmek amacıyla kuraklık yönetim planları hazırlanmaktadır. Kuraklık yönetim planları kapsamında kuraklık analizleri, su bütçesi çalışmaları ve sektörel etkilenebilirlik çalışmaları ile muhtemel kuraklık risklerinin olumsuz etkilerinin azaltılması ve kuraklık problemlerinin çözümüne yönelik olarak tedbirler belirlenmektedir. Ülkemizin 15 havzasında Kuraklık Yönetim Planları hazırlanmış olup, 2023 yılı sonuna kadar 25 havzanın tamamında kuraklık yönetim planının hazırlanması hedeflenmektedir.

Bakanlığımız, sürdürülebilir su yönetimi hedeflerine ulaşmak, su kaynaklarını muhafaza etmek, özellikle iklim şartlarından dolayı kurak dönemler de dahil olmak üzere içme ve kullanma suyu, çevresel su ihtiyacı, tarım, hayvancılık, su ürünleri yetiştiriciliği, sanayi, enerji, madencilik, jeotermal, turizm gibi sektörler arasında adil ve dengeli su paylaşımını sağlamak ve su kullanımından elde edilecek faydayı en üst seviyeye çıkarmak maksadıyla havza ve alt havza bazında Su Tahsis Planları (STP) hazırlanmaktadır. STP'ler 6 havza için hazırlanmıştır. Ülkemizde tüm havzalar için sektörel tahsis planlarının 2024 yılına kadar tamamlanması hedeflenmektedir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) tarafından kuraklık etkilerini azaltmak için yapısal ve yapısal olmayan tedbirler uygulanmaktadır. Bununla birlikte, özellikle su sıkıntısı yaşanacağı öngörülen Bölgelerimizde, DSİ Bölge Müdürlükleri koordinasyonunda, Mülki İdareler, Belediyeler, sulayıcı örgütler, çiftçi örgütleri ve önder çiftçilerin katılımıyla “kuraklık ve alınacak tedbirler” hususunda toplantılar yapılmaktadır. Bu toplantılarda alınan kararlar doğrultusunda bölgenin mevcut su durumuna göre birçok tedbir alınmakta ve uygulanmaktadır. Yöre çiftçileri mevcut suyun tasarruflu kullanılması konusunda uyarılmaktadır.

Aynı doğrultuda, sulama sezonu öncesinde tüm DSİ Bölge Müdürlüklerimizin hidrolojik envanterlerine göre “Kuraklık Eylem Planı”nın bir parçası olan “Kuraklık İşletme Talimatı” hazırlanmaktadır.

HES'ler akan suyun gücünü elektriğe dönüştüren santraller olup kuraklık üzerinde herhangi bir etkisi yoktur.

Van'da yaşanan kuraklığın önüne geçebilmek amacıyla 4 adet depolama tesisimizin inşaatı devam etmektedir. Ayrıca 1 adet depolama tesisimizin ihalesi yapılmış, 15 adet depolama tesisimizin de planlama ve proje çalışmaları tamamlanmış, ihale aşamasına gelmiş bulunmaktadır. Ayrıca Van İlinde 3 adet yeraltı barajının planlama çalışmaları devam etmektedir.

Van İlini kapsayan Van Gölü ve Fırat-Dicle Havzalarında kuraklık yönetim planları hazırlanmıştır. Kuraklık Yönetim Planları ile belirlenen tedbirler havzalardaki ilgili kurumlara yollanmakta ve bu tedbirlerin takibi 6 ayda bir yapılmaktadır. Kuraklık Yönetim Planları kapsamında Van Gölü Havzasında 24, Fırat-Dicle Havzasında 64 adet tedbir belirlenmiştir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Su kaynaklarının korunması için 2016 yılında tamamlanan “İklim Değişikliğinin Su Kaynaklarına Etkisi Projesi” ile iklim değişikliğinin Türkiye’nin tüm havzalarında yüzey ve yeraltı sularına muhtemel etkisi tespit edilmiş ve gerekli uyum faaliyetleri belirlenmiştir. Bahse konu sonuçlar Kamunun kullanıma (<http://iklim.tarimorman.gov.tr>) sunulmaktadır.

Bakanlığımızca, Ülkemizde yem bitkilerinin ekiliş alanlarının arttırılması, girdi maliyetlerinin düşürülmesi, kaba yem ihtiyacımızın yerli kaynaklardan karşılanabilmesi, silaj üretiminin arttırılarak yeşil yem zincirinin oluşturulması, üreticilerimizin tarım ve hayvancılık faaliyetlerinden vazgeçmemeleri, küçük üreticilerin korunması, üreticilerin yaşanacak olası kuraklıklarda sıkıntı çekmemeleri, çiftçilerimizin daha ucuz ve kaliteli yem elde edebilmeleri amacı ile yem bitkileri ekilişlerine destekleme verilmektedir. Bu kapsamda 2002-2021 yılları arasında 7,6 Milyar TL yem bitkileri destekleme ödemesi yapılmıştır.

Ülkemiz hayvancılığının sağlıklı bir şekilde sürdürülebilmesi ve geliştirilmesi adına gerekli çalışmalar yapılmakta olup üreticilerimizin yem bitkileri ekilişlerinin desteklenmesi çalışmalarına etkin bir şekilde devam edilecektir.

Mera, yaylak ve kışlakların ıslah edilerek otlatma kapasitelerinin artırılması, ot kalitesinin iyileştirilmesi, toprak muhafaza tedbirleri uygulanarak erozyonun önlenmesi amacıyla, Bakanlığımızca mera ıslah ve amenajman projeleri uygulanmaktadır. Bu kapsamda şimdiye kadar 12.630.592 dekar alanda toplam 1.916 adet mera ıslah ve amenajman projesi uygulanmıştır.

Kuraklık afeti 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu teminat kapsamında olup; Devlet destekli köy bazlı tarım sigortası yaptıran çiftçilerimizin zararları, TARSİM eksperleri tarafından devam eden çalışmalar tamamlandıktan sonra TARSİM tarafından ivedilikle karşılanmaktadır.

TARSİM ile Türkiye genelinde uygulamanın başladığı 01 Haziran 2006 tarihinden 11 Haziran 2021 tarihine kadar Van İlinde toplam;

- 23.724 adet tarım sigortası poliçesi düzenlenmiş,
- 28,5 Milyon TL Devlet prim desteği sağlanmış,
- 14,7 Milyon TL hasar tazminatı ödenmiştir.

3 Ocak 2020 tarih ve 30997 sayılı Resmi Gazete’ de yayınlanarak yürürlüğe giren 2015 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı gereğince, 31 Aralık 2022 yılına kadar meydana gelecek doğal afetlerden etkilenen çiftçilerimizin; TARSİM kapsamındaki afetler için TARSİM eksperleri, TARSİM kapsamı dışındaki afetler için İl/İlçe Hasar Tespit Komisyonu raporuyla Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine başvuruları halinde, tarımsal kredi borçları ertelenebilmektedir ya da taksitlendirilebilmektedir.

Bakanlığımızca yürütülmekte olan Havza Bazlı Destekleme Modeli kapsamında iklim, topoğrafya, toprak verileri kullanılarak ekolojik olarak birbirine benzer olan, Ülkenin idari yapılanmasına uygun, yönetilebilir büyüklükte, tarım ürünlerinin ekolojik ve ekonomik olarak en uygun yetiştirilebildiği tarım havzaları belirlenmiş olup ürünler bu havzalarda destekleme kapsamına alınmıştır. Model Kapsamında yapılan üretim planlaması ve yönlendirmeye yönelik olarak hangi havzada hangi ürünün desteklenmesinin belirlenmesinde iklim, toprak, topoğrafya bilgilerine göre oluşturulan ürün uygunluk alan bilgileri, tarımsal yer altı su kısıtı bilgileri kullanılmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Yeraltı sularının tarımsal açıdan yetersiz olduğu havzalar, Bakanlığımızca yapılan ölçümler, analizler ve saha incelemeleri neticesinde tarımsal yer altı su kısıtı olan 10 İlde 45 İlçe belirlenmiş olup, bu havzalarda damlama sulama yapmayan dane mısır üreticilerine Fark Ödemesi Destekleri kapsamında destekleme ödemesi yapılmamaktadır. Bununla birlikte bu havzalarda su kullanımının azaltılmasını sağlamak için dane mısıra göre çok daha az su tüketen mercimek, nohut ürünlerine diğer havzalarda kilogram başına 50 kuruş ödenen fark ödemesi desteği ilave %50 ödeme ile 75 kuruş olarak ödenmektedir. Yine az su tüketen fiğ, Macar fiği, burçak ile mürdümük gibi yem bitkilerinin ekilişini artırmak ve üreticileri yönlendirmek amacıyla dekara 60 TL ödenen yem bitkileri desteğine ilave %50 ödeme ile dekara 90 TL ödenmektedir.

Ayrıca, baklagil üretimi sera gazlarının toprakta tutulumunu arttırması, toprak organik madde miktarını ve toprak su tutma kapasitesini arttırma yolu ile toprak kalitesinin yükseltilmesinde büyük önem taşımaktadırlar. Bu nedenle Ülkemiz topraklarında nohut, mercimek ve kuru fasulye üretiminin arttırılmasına yönelik Bitkisel Üretimin Geliştirilmesi Projesi, Nadas Alanlarının Değerlendirilmesi Projesi uygulanmaktadır.

Küresel ısınma kaynaklı iklim değişikliği nedeni ile bitkisel üretimde yaşanan sorunlara karşı gerekli önlem ve tedbirlerin net olarak belirlenmesi, ürün desenine, destekleme politikalarına, gübre tüketimine ve tohum- fidan kullanımına yönelik stratejilerin oluşturulması amacı ile 7 Coğrafi Bölgemizde "Bitkisel Üretim Sektöründe İklim Değişikliğinin Etkisi ve Değerlendirilmesi" çalışmaları da başlatılmıştır.

Bakanlığımızca, iklim değişikliği nedeniyle buğday, arpa, yulaf, çavdar, nohut ve mercimekte verim kaybı yaşayan üreticilerimize, verim kayıplarına göre dekara 100 liraya kadar doğrudan ödeme yapılacaktır. Üreticiler Mazot-gübre, sertifikalı tohum kullanım desteği ile toplamda dekara 151 TL'ye kadar destekleme ödemesinden yararlanabilecektir.

İklim değişikliği nedeniyle verim kayıplarının olduğu bölgelerde hasar tespit çalışmalarının sonuçlarına göre çiftçilerimizin Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçları ertelenmiştir. Ayrıca, Kuraklık Sigortası'nda TARSİM devlet desteği önümüzdeki yıla özel yüzde 70'e, hasar ödeme oranı ise yüzde 80'e çıkarılmıştır.

Bakanlığımızca tarımsal faaliyetler için geliştirilen modern basınçlı bireysel sulama sistemlerinin üreticiler tarafından kullanımının yaygınlaştırılarak daha kaliteli ve pazar isteklerine uygun üretim yapılmasını sağlamak, kırsal alanda üreticilerin gelir düzeyinin yükseltilmesi için bireysel sulama sistemlerine %50 hibe desteği, hem de Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi verilmektedir.

Ülkemiz genelinde 2007 yılından günümüze kadar 35.456 adet proje hibe kapsamına alınmış ve 2.975.241 dekar alanın modern sulama sistemleri ile sulanması sağlanmış olup, bu işlemler için günümüz rakamları ile toplam 955.478.773 TL hibe desteği vatandaşlara ödenmiştir.

Van İlimizde bireysel sulama sistemleri hibe desteklemelerinin başladığı 2007 yılından günümüze kadar ise 368 adet proje ile 11.029 dekarlık alanın modern sulama sistemleri ile sulanması sağlanmış olup, bu işlemler için toplam 3.691.946,79 TL hibe desteği ödemesi yapılmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

25.02.2021 tarih ve 31406 sayılı Resmi Gazete’ de 2021/7 Nolu ‘Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ’ yayımlanarak yürürlüğe girmiş, 1 Mart 2021 tarihi itibarıyla Ülkemiz genelinde proje kabul işlemlerine başlanmış olup, Van İlinde 74 dekar alanda 4 adet proje için başvuru yapılmıştır.

DSİ tarafından 2003 yılından itibaren sulama tesisleri planlanırken modern ve su tasarrufu sağlayan kapalı borulu şebeke sistemleri önerilmektedir. Ayrıca işletmede olan sulamalarda su kayıplarının önüne geçilerek suyun daha etkin ve verimli bir şekilde kullanılabilmesi, toprağın kalitesini etkileyen drenaj sorunlarının giderilebilmesi maksatlarıyla gerçekleştirilen yenileme projeleri ile klasik açık sistem sulama şebekeleri yerine modern kapalı sulama sistemlerinin kullanımı yaygınlaştırılmaktadır. Ayrıca, köylerde çiftçilere yönelik her ay bilinçli sulama ve su kullanımı konulu toplantılar yapılmaktadır.

Yeraltısuyu deposunun emniyetli verim haddine ulaştığı yerlerde, DSİ tarafından yeraltısuyu arama ve kullanma belgesi verilmeyerek yeraltısuyu korunmaktadır.